

—
Верховний
Суд

Аналіз здійснення правосуддя
Касаційним кримінальним судом
у складі Верховного Суду
у першому півріччі 2022 року

ЗМІСТ

1. Загальні показники руху процесуальних звернень і справ у кримінальному судочинстві та про адміністративні правопорушення у Верховному Суді	3
2. Рух процесуальних звернень і кримінальних проваджень (справ) у Касаційному кримінальному суді у складі Верховного Суду	4
3. Структура розглянутих Касаційним кримінальним судом у складі Верховного Суду процесуальних звернень і кримінальних проваджень (справ)	5
4. Передача Касаційним кримінальним судом у складі Верховного Суду кримінальних проваджень на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду	7
5. Результати касаційного перегляду судових рішень у кримінальних провадженнях (справах)	9
5.1. Результати касаційного перегляду рішень судів першої та апеляційної інстанцій	9
5.2. Підстави скасування судових рішень у касаційному порядку	12
5.3. Результати касаційного перегляду судових рішень у кримінальних провадженнях (справах) за розділами Особливої частини Кримінального кодексу України	15
5.4. Результати касаційного перегляду судових рішень у кримінальних провадженнях про кримінальні правопорушення, передбачені статтями 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410 Кримінального кодексу України, а також статтями 210, 354, 364, 364-1, 365-2, 368-369-2, 206-2, 209, 211, 366-1 Кримінального кодексу України	16
5.5. Результати касаційного перегляду рішень Вищого антикорупційного суду	16
5.6. Результати касаційного перегляду виправдувальних вироків у кримінальних провадженнях (справах)	17
5.7. Показники здійснення правосуддя за результати касаційного розгляду інших процесуальних звернень та кримінальних проваджень (справ)	18

1. ЗАГАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ РУХУ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ЗВЕРНЕНЬ І СПРАВ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ ТА ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У ВЕРХОВНОМУ СУДІ

Протягом першого півріччя 2022 року через повномасштабне вторгнення росії на територію України кількісні показники руху процесуальних звернень і кримінальних проваджень у Касаційному кримінальному суді у складі Верховного Суду зменшилися у середньому на **45 %**.

Згідно з даними статистичних звітів Верховного Суду¹ на розгляд упродовж першого півріччя 2022 року усього **надійшло 2 741 [5 154]²** процесуальних звернень і справ кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що порівняно з першим півріччям 2021 року на **46,8 %** менше; із них:

- кримінального судочинства – **2 699 [5 035]**;
- про адміністративні правопорушення – **42 [119]**.

Із урахуванням нерозглянутих за попередній рік справ і матеріалів, у першому півріччі цього року на розгляді **Верховного Суду** усього **перебувало 5 053 [9 072]** процесуальних звернень і справ кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що на **44,3 %** менше. Із них справ і матеріалів:

- кримінального судочинства – **5 010 [8 952]**;
- про адміністративні правопорушення – **43 [120]**.

Найменування респондента	№ з/п	Перебувало на розгляді			у тому числі надійшло на розгляд		
		перше півріччя 2021	перше півріччя 2022	Динаміка %	перше півріччя 2021	перше півріччя 2022	Динаміка %
Касаційний кримінальний суд у складі ВС (усього), із них:	1	8 956	5 017	-44,0	5 043	2 711	-46,2
кримінальне судочинство	2	8 836	4 974	-43,7	4 924	2 669	-45,8
про адміністративні правопорушення	3	120	43	-64,2	119	42	-64,7
Велика Палата Верховного Суду	4	116	36	-69,0	111	30	-73,0
УСЬОГО	5	9 072	5 053	-44,3	5 154	2 741	-46,8

Протягом першого півріччя 2022 року **Верховний Суд** усього **розглянув 2 385 [5 350]** процесуальних звернень кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення (менше на **55,4 %**). У тому числі **ККС ВС** розглянув – **2 359 [5 243]**, **Велика Палата Верховного Суду** – **26 [107]**.

¹ Статистичні звіти за формами № 2-ВС «Звіт про здійснення правосуддя Великою Палатою Верховного Суду» та № 5-ВС «Звіт про здійснення правосуддя Касаційним кримінальним судом у складі Верховного Суду».

² Тут і далі у квадратних дужках наведено відповідні дані за перше півріччя 2021 року.

Найменування респондента	№ з/п	Розглянуто		
		перше півріччя 2021	перше півріччя 2022	Динаміка %
Касаційний кримінальний суд у складі ВС (усього), із них:	1	5 243	2 359	-55,0
кримінальне судочинство	2	5 124	2 316	-54,8
про адміністративні правопорушення	3	119	43	-63,9
Велика Палата Верховного Суду	4	107	26	-75,7
УСЬОГО	5	5 350	2 385	-55,4

У касаційному порядку скасовано і змінено судові рішення у кримінальних провадженнях (справах) стосовно 299 [597] осіб (менше на 49,9 %). Із них у касаційному порядку скасовано і змінено саме *вироки* місцевих та апеляційних загальних судів стосовно 117 [278] осіб; у тому числі *скасовано* – стосовно 76 [165] осіб, *змінено* – щодо 41 [113] особи.

У режимі відеоконференції судові провадження у ККС ВС здійснювалось у 583 [786] кримінальних провадженнях (справах).

2. РУХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ЗВЕРНЕНЬ І КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ (СПРАВ) У КАСАЦІЙНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ СУДІ У СКЛАДІ ВЕРХОВНОГО СУДУ

До ККС ВС протягом першого півріччя 2022 року на розгляд **надійшло 2 711 [5 043]** процесуальних звернень (касаційних скарг, подань, клопотань, заяв) та кримінальних проваджень (справ), що на **46,2 %** менше порівняно з першим півріччям 2021 року.

Із загальної кількості процесуальних звернень, що надійшли на розгляд до ККС ВС, касаційні скарги на судові рішення суду першої або апеляційної інстанції становили **85,8 % [78,9 %]**, або **2 327 [3 980]**.

Кількість подань, клопотань про направлення кримінального провадження (справи) з одного суду до іншого значно зменшилась (на **64,8 %**) і становила **314 [893]**; їх частка у структурі процесуальних звернень, що надійшли до ККС ВС, також зменшилась – **11,6 % [17,7 %]**.

Кількість заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами у структурі надходження становила **28 [51]**, що на **45,1 %** менше.

На **64,7 %** менше надійшло на розгляд до ККС ВС процесуальних звернень у справах про адміністративні правопорушення – **42 [119]**, із них подань про визначення підсудності – **3 [4]**.

Показник середньої кількості надходження процесуальних звернень і кримінальних проваджень у розрахунку на одного суддю ККС ВС³ у першому півріччі 2022 року становив **82** [144].

Із урахуванням нерозглянутих за попередній рік касаційних скарг, подань, клопотань, заяв і кримінальних проваджень (справ), у ККС ВС протягом першого півріччя 2022 року усього **перебувало** на розгляді **5 017** [8 956] процесуальних звернень та кримінальних проваджень, що на **44 %** менше порівняно з аналогічним періодом 2021 року.

Із них касаційні скарги на судові рішення суду першої або апеляційної інстанції становили **92,1 %** [88 %] серед загальної кількості процесуальних звернень, що перебували на розгляді ККС ВС, або **4 623** [7 878]. Частка клопотань про направлення кримінального провадження (справи) з одного суду до іншого становила **6,3 %** [10,1 %], або **317** [901].

Показник середньої кількості процесуальних звернень і кримінальних проваджень, що перебували на розгляді, у розрахунку на одного суддю ККС ВС у першому півріччі 2022 року – **152** [256].

3. СТРУКТУРА РОЗГЛЯНУТИХ КАСАЦІЙНИМ КРИМІНАЛЬНИМ СУДОМ У СКЛАДІ ВЕРХОВНОГО СУДУ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ЗВЕРНЕНЬ І КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ

У першому півріччі 2022 року суддями ККС ВС **розглянуто** усього **2 359** [5 243] процесуальних звернень і кримінальних проваджень (без урахування касаційних скарг, провадження в яких відкрито), що менше на **55 %** порівняно з першим півріччям попереднього року, або **47 %** [58,5 %] від кількості тих, що перебували на розгляді.

Структура розглянутих ККС ВС процесуальних звернень і кримінальних проваджень:

- *касаційні скарги, кримінальні провадження* – **83,7 %** [79,7 %] від загальної кількості розглянутих, або **1 974** [4 180];
- *подання, клопотання про направлення кримінального провадження з одного суду до іншого в межах юрисдикції різних апеляційних судів, а також про направлення кримінального провадження з одного суду апеляційної інстанції до іншого* – **13,3 %** [17,1 %], або **314** [894];
- *процесуальні звернення у справах про адміністративні правопорушення* – **1,8 %** [2,3 %], або **43** [119];
- *заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами* – **1,2 %** [1 %], або **28** [50].

³ Показник навантаження (тут і далі) розраховано із урахуванням середньої кількості суддів ККС ВС, які здійснювали правосуддя упродовж звітного періоду. Так, середня кількість суддів ККС ВС, які здійснювали правосуддя протягом першого півріччя 2022 року, становила **33** судді (у першому півріччі 2021 року – **35** суддів).

Структура розглянутих ККС ВС процесуальних звернень і кримінальних проваджень

Із загальної кількості розглянутих у першому півріччі 2022 року процесуальних звернень кожне четверте процесуальне звернення **повернуто** або **визнано таким, що не підлягає розгляду** з урахуванням вимог статті 383 Кримінально-процесуального кодексу України 1960 року, – **564** [1 417], або **23,9 %** [27 %] від розглянутих.

На **47,2 %** менше постановлено ухвал **про відмову у відкритті касаційного провадження** – **797** [1 509]; проте їх частка від кількості розглянутих збільшилась і становила **33,8 %** [28,8 %] (майже кожне третє з розглянутих процесуальних звернень). Із них **64,2 %** [59,4%] становили ухвали з **мотивованими відмовами** у відкритті касаційного провадження – **512** [896].

Майже кожне шосте процесуальне звернення (від загальної кількості тих, що перебували на розгляді) **залишено без руху** і встановлено необхідний строк для усунення недоліків – **888** [1 563].

Відкрито касаційне провадження у 1 111 [1 728] касаційних скаргах і заявах про перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами, або **23,9 %** [21,8 %] від кількості касаційних скарг, заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами, що перебували на розгляді.

Незважаючи на значне зменшення (на **57,1 %**) показника **розглянутих по суті** процесуальних звернень і кримінальних проваджень – **977** [2 275], їх частка залишилася майже на рівні аналогічного періоду попереднього року і становила **41,4 %** [43,4 %] від загальної кількості розглянутих упродовж першого півріччя 2022 року.

Із них за касаційними скаргами на судові рішення **розглянуто по суті та здійснено перегляд рішень суду першої або апеляційної інстанції у 667** [1 379] кримінальних провадженнях (справах), що на **51,6 %** менше.

Закрито касаційне провадження відповідно до положень статті 432 КПК у 21 [42] касаційній скарзі (на 50 % менше).

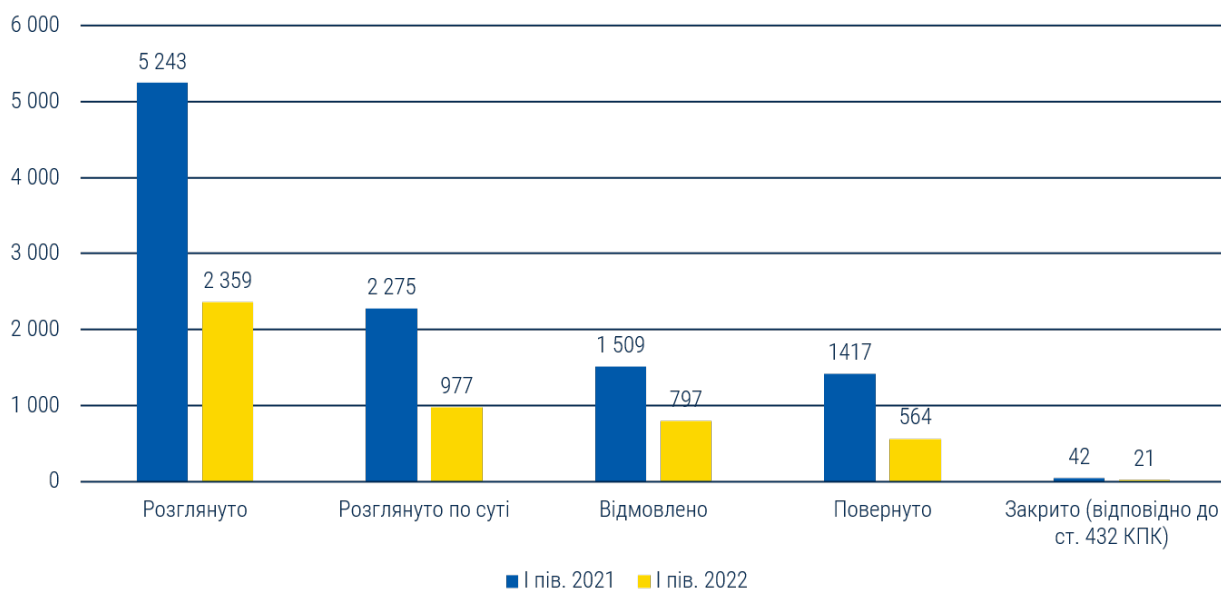
Постановлено 18 ухвал про задоволення або відмову у задоволенні **заяви про відвід (самовідвід) судді**, або 0,8 % [0,8 %] від загальної кількості розглянутих процесуальних звернень. Із них про задоволення заяви винесено 8 ухвал (44,4 % [60 %] від кількості постановлених).

За результатами розгляду процесуальних звернень і кримінальних проваджень (справ) судьями ККС ВС у першому півріччі 2022 року ухвалено 5 173 [9 869] судових рішення.

Показник **середньої кількості розглянутих процесуальних звернень і кримінальних проваджень** у розрахунку на одного суддю ККС ВС становив 71 [150].

Станом на 30 червня 2022 року **нерозглянутими** залишилися 48,1 % [35,5 %] процесуальних звернень і кримінальних проваджень (із урахуванням касаційних скарг, провадження в яких відкрито, але розгляд на кінець звітного періоду не здійснено; залишених без руху процесуальних звернень, які подано без додержання передбачених статтею 427 КПК вимог та в яких встановлено необхідний строк для усунення недоліків, тощо).

Результати розгляду процесуальних звернень і кримінальних проваджень (справ)

4. ПЕРЕДАЧА КАСАЦІЙНИМ КРИМІНАЛЬНИМ СУДОМ У СКЛАДІ ВЕРХОВНОГО СУДУ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ НА РОЗГЛЯД ПАЛАТИ, ОБ'ЄДНАНОЇ ПАЛАТИ АБО ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ ВЕРХОВНОГО СУДУ

Відповідно до статті 36 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» Верховний Суд є найвищим судом у системі судоустрою України, який забезпечує сталість та єдність судової практики у порядку та спосіб, визначені процесуальним

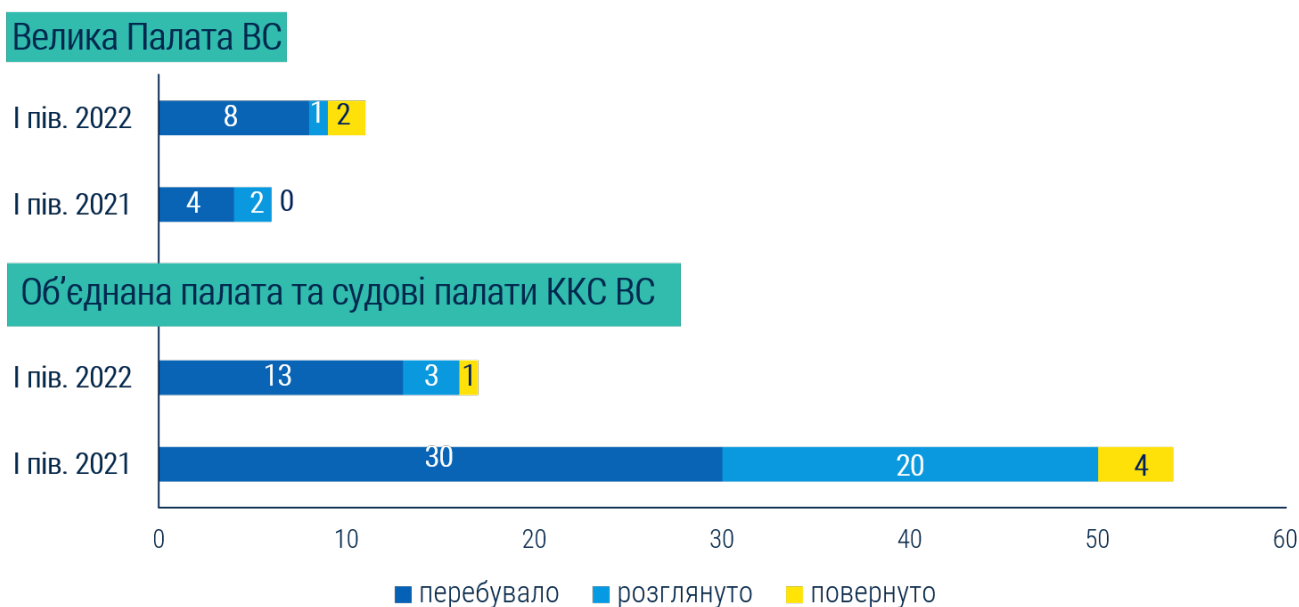
законом. Так, для забезпечення єдності судової практики у визначених КПК випадках кримінальне провадження у касаційному порядку розглядається судовою палатою ККС ВС, об'єднаною палатою ККС ВС або Великою Палатою Верховного Суду.

У першому півріччі 2022 року у порядку частини першої статті 434¹ КПК на розгляді **Першої та Третьої судових палат ККС ВС** перебувало **2** кримінальних провадження. Із них із висновком щодо застосування норми права, питання щодо якого стало підставою для передачі справ на розгляд палати, розглянуто **1** кримінальне провадження та **1** кримінальне провадження передано на розгляд об'єднаної палати ККС ВС.

На розгляд **об'єднаної палати ККС ВС** у порядку частини другої статті 434¹ КПК передано **5** кримінальних проваджень. Усього на розгляді об'єднаної палати ККС ВС перебувало **11** кримінальних проваджень. Із них розглянуто **2** кримінальних провадження (**18,2 %**). Об'єднаною палатою ККС ВС повернуто **1** кримінальне провадження (**9,1 %**) на розгляд колегії суддів для прийняття рішення по суті. Залишилися нерозглянутими **8** кримінальних проваджень (**72,7 %**).

На розгляд **Великої Палати Верховного Суду** у порядку статті 434¹ КПК передано **6** кримінальних проваджень. Усього на розгляді перебувало **8** кримінальних проваджень, переданих ККС ВС. Великою Палатою Верховного Суду розглянуто по суті **1** кримінальне провадження (**12,5 %**). Для подальшого розгляду повернуто на розгляд відповідній колегії ККС ВС **2** кримінальних провадження (**25%**).

Передача кримінальних проваджень на розгляд палат ККС ВС, об'єднаної палати ККС ВС та Великої Палати ВС

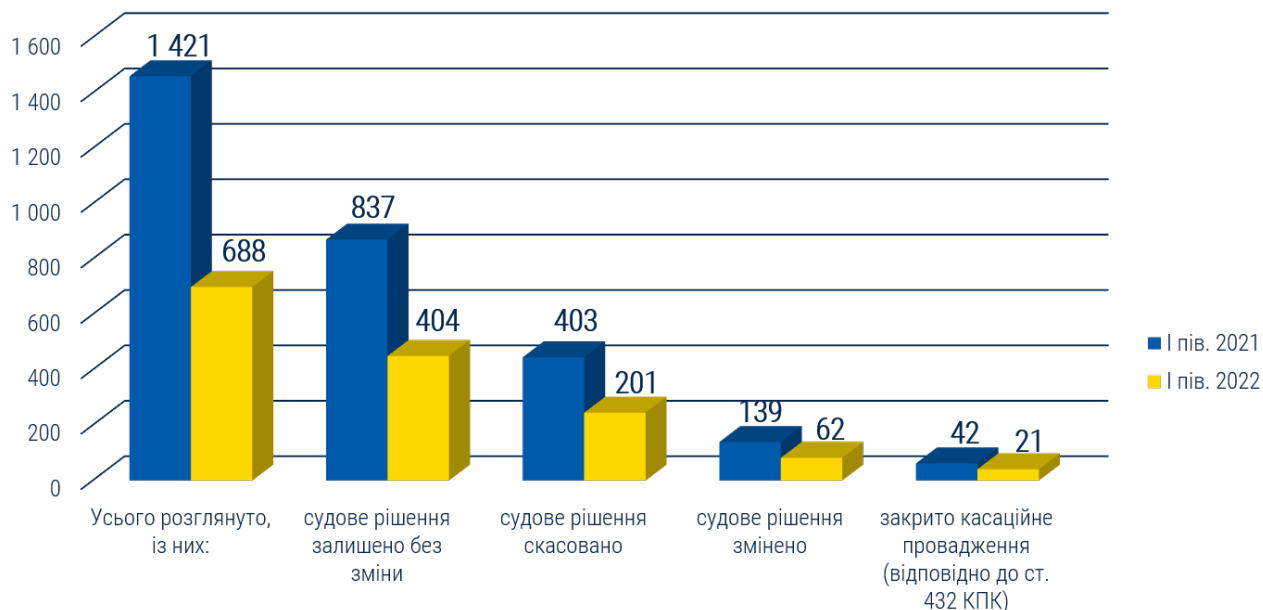

5. РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ (СПРАВАХ)

5.1. РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ РІШЕНЬ СУДІВ ПЕРШОЇ ТА АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЙ

Результати касаційного перегляду судових рішень у кримінальних провадженнях (справах)

У першому півріччі 2022 року за касаційними скаргами на судові рішення **розглянуто по суті** на **51,6 %** менше кримінальних проваджень (справ) – **667 [1 379]** стосовно **745 [1 491]** осіб, що також менше на **50 %**.

Закрито касаційне провадження у **21 [42]** касаційній скарзі відповідно до положень статті 432 КПК (менше на **50 %**).

Статтею 435 КПК передбачено право суду касаційної інстанції ухвалити судове рішення за результатами **письмового провадження**, якщо всі учасники процесу заявили клопотання про здійснення провадження за їх відсутності. Упродовж першого півріччя 2022 року касаційний перегляд рішень місцевих та апеляційних загальних судів було здійснено в усному провадженні за участю сторін кримінального провадження та інших учасників судового провадження. Клопотань від учасників судового провадження про здійснення провадження за їх відсутності не надходило.

За результатами касаційного розгляду у задоволенні скарги відмовлено та судове рішення **залишено без зміни** у **404 [837]** кримінальних провадженнях (на **51,7 %** менше) стосовно **446 [894]** осіб. Їх частка від загальної кількості судових рішень, переглянутих у касаційному порядку (без урахування тих, касаційне

провадження в яких закрито), залишилася на рівні першого півріччя попереднього року і становила **60,6 %** [60,7 %].

Касаційну скаргу задоволено та судові рішення **скасовано** у **201** [403] кримінальному провадженні (менше на **50,1 %**) стосовно **233** [447] осіб, або **30,1 %** [29,2 %] від загальної кількості судових рішень, переглянутих у касаційному порядку.

За результатами розгляду касаційних скарг найбільший відсоток осіб⁴, стосовно яких *скасовано судові рішення*, зафіксовано в судах областей: *Львівської* – 51,2 % (скасовано 21 судові рішення із 41 переглянутого у касаційному порядку), *Волинської* – 47,4 % (18 із 38), *Сумської* – 46,7 % (7 із 15), *Київської та міста Києва* – 46,4 % (65 із 140), *Чернівецької* – 44,4 % (12 із 27); найменший відсоток таких осіб відмічався в судах областей: *Харківської* – 6,1 % (2 із 33) та *Рівненської* – 14,3 % (3 із 21). Протягом першого півріччя 2022 року жодного рішення загальних судів *Луганської* області за результатами касаційного розгляду не було скасовано.

Із загальної кількості скасованих судових рішень у **5** [10] провадженнях стосовно **5** [10] осіб судові рішення **скасовано із закриттям кримінального провадження**. Їх частка від загальної кількості скасованих у касаційному порядку судових рішень залишилася на рівні аналогічного періоду попереднього року – **2,5 %** [2,5 %]. Із них через відсутність достатніх доказів для доведення винуватості особи в суді (пункт 3 ч. 1 ст. 284 КПК) скасовано судові рішення із закриттям кримінального провадження стосовно **1** особи (**20 %**); у зв'язку зі звільненням особи від кримінальної відповідальності (пункт 1 ч. 2 ст. 284 КПК) – щодо **1** особи (**20 %**).

Судове рішення **скасовано із призначенням нового розгляду** у **196** [393] кримінальних провадженнях стосовно **228** [437] осіб, або **97,5 %** [97,5 %] від загальної кількості скасованих у касаційному порядку судових рішень), у тому числі із призначенням нового розгляду у суді першої інстанції – у **12** [38] кримінальних провадженнях стосовно **14** [38] осіб, у суді апеляційної інстанції – у **184** [355] кримінальних провадженнях стосовно **214** [399] осіб.

Судове рішення **змінено** у **62** [139] кримінальних провадженнях стосовно **66** [150] осіб, або **9,3 %** [10,1 %] від загальної кількості судових рішень, переглянутих у касаційному порядку.

Найбільший відсоток осіб, стосовно яких *змінено судові рішення*, зафіксовано в судах областей: *Луганської* – 37,5 % (змінено 3 судові рішення із 8 переглянутих у касаційному порядку), *Чернігівської* – 23,3 % (7 із 30), *Черкаської* – 20 % (6 із 30); найменший відсоток таких осіб спостерігався в судах областей: *Волинської* – 2,6 % (1 із 38), *Одеської* – 3,4 % (1 із 29), *Запорізької* – 3,7 % (1 із 27), *Чернівецької* – 3,7 % (1 із 27). Упродовж першого півріччя 2022 року жодного рішення загальних судів *Житомирської, Закарпатської та Сумської* областей за результатами касаційного розгляду не було змінено.

Отже, за результатами розгляду касаційних скарг упродовж першого півріччя 2022 року найбільший відсоток осіб, стосовно яких *судові рішення скасовано*

⁴ Від кількості осіб, стосовно яких переглянуто судові рішення кожного окремого регіону.

Аналіз здійснення правосуддя ККС ВС у першому півріччі 2022 року

та змінено, зафіксовано в судах Київської області та міста Києва – 56,4 % (скасовано та змінено усього 79 судових рішень із 140 переглянутих у касаційному порядку) та областей: Львівської – 56,1 % (23 із 41), Волинської – 50 % (19 із 38), Івано-Франківської – 50 % (3 із 6); найменший відсоток таких осіб відмічався в судах областей: Харківської – 18,2 % (6 із 33) та Рівненської – 19 % (4 із 21).

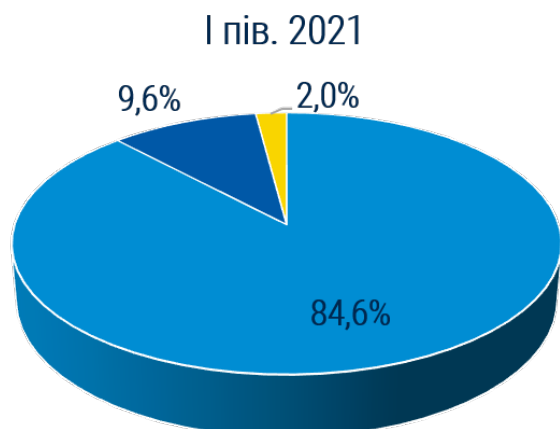
РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ РІШЕНЬ СУДУ ПЕРШОЇ ТА АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЙ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ У ПЕРШОМУ ПІВРІЧЧІ 2021–2022 РОКАХ (ЗА КІЛЬКІСТЮ ОСІБ)

№ з/п	Найменування областей (регіонів)	Загальна кількість судових рішень, переглянутих у касаційному порядку		Кількість осіб, щодо яких рішення судів першої та апеляційної інстанції:											
				скасовано				змінено				скасовано та змінено РАЗОМ			
		перше півріччя		перше півріччя				перше півріччя				перше півріччя			
		2021	2022	2021		2022		2021		2022		2021		2022	
				абс.	питома вага, % *	абс.	питома вага, % *	абс.	питома вага, % *	абс.	питома вага, % *	абс.	питома вага, % *	абс.	питома вага, % *
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	АР Крим	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2	Вінницька	85	45	24	28,2	14	31,1	8	9,4	4	8,9	32	37,6	18	40,0
3	Волинська	60	38	23	38,3	18	47,4	8	13,3	1	2,6	31	51,7	19	50,0
4	Дніпропетровська	128	50	33	25,8	16	32,0	20	15,6	3	6,0	53	41,4	19	38,0
5	Донецька	84	24	16	19,0	5	20,8	10	11,9	4	16,7	26	31,0	9	37,5
6	Житомирська	38	18	6	15,8	7	38,9	5	13,2	0	–	11	28,9	7	38,9
7	Закарпатська	20	18	8	40,0	7	38,9	1	5,0	0	–	9	45,0	7	38,9
8	Запорізька	68	27	19	27,9	5	18,5	10	14,7	1	3,7	29	42,6	6	22,2
9	Івано-Франківська	30	6	13	43,3	2	33,3	2	6,7	1	16,7	15	50,0	3	50,0
10	Київська та м. Київ	213	140	60	28,2	65	46,4	18	8,5	14	10,0	78	36,6	79	56,4
11	Кіровоградська	33	36	14	42,4	6	16,7	5	15,2	3	8,3	19	57,6	9	25,0
12	Луганська	26	8	7	26,9	0	–	1	3,8	3	37,5	8	30,8	3	37,5
13	Львівська	80	41	31	38,8	21	51,2	5	6,3	2	4,9	36	45,0	23	56,1
14	Миколаївська	50	26	18	36,0	5	19,2	4	8,0	4	15,4	22	44,0	9	34,6
15	Одеська	78	29	21	26,9	6	20,7	6	7,7	1	3,4	27	34,6	7	24,1
16	Полтавська	43	25	11	25,6	9	36,0	5	11,6	1	4,0	16	37,2	10	40,0
17	Рівненська	27	21	10	37,0	3	14,3	0	–	1	4,8	10	37,0	4	19,0
18	Сумська	14	15	2	14,3	7	46,7	2	14,3	0	–	4	28,6	7	46,7
19	Тернопільська	17	16	4	23,5	3	18,8	3	17,6	1	6,3	7	41,2	4	25,0
20	Харківська	108	33	29	26,9	2	6,1	11	10,2	4	12,1	40	37,0	6	18,2
21	Херсонська	41	16	16	39,0	4	25,0	2	4,9	2	12,5	18	43,9	6	37,5
22	Хмельницька	55	26	14	25,5	6	23,1	8	14,5	2	7,7	22	40,0	8	30,8
23	Черкаська	55	30	18	32,7	5	16,7	4	7,3	6	20,0	22	40,0	11	36,7
24	Чернівецька	53	27	18	34,0	12	44,4	3	5,7	1	3,7	21	39,6	13	48,1
25	Чернігівська	75	30	22	29,3	5	16,7	9	12,0	7	23,3	31	41,3	12	40,0
26	м. Севастополь	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
27	УСЬОГО	1 491	745	437	29,3	233	31,3	150	10,1	66	8,9	587	39,4	299	40,1

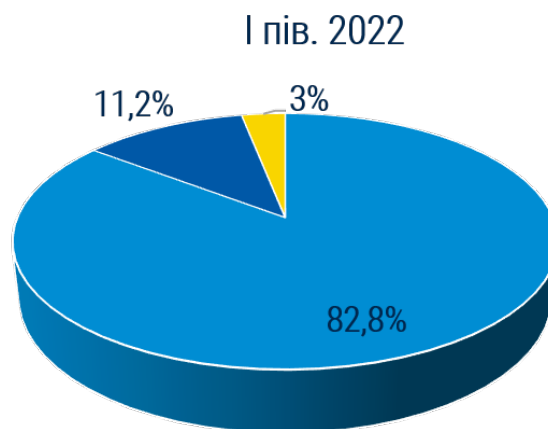
* Питома вага від загальної кількості судових рішень, переглянутих у касаційному порядку, %

5.2. ПІДСТАВИ СКАСУВАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КАСАЦІЙНОМУ ПОРЯДКУ

Підстави скасування у касаційному порядку судових рішень у кримінальних провадженнях

- Істотне порушення кримінального процесуального закону (ст. 412 КПК)
- Неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність (ст. 413 КПК)
- Невідповідність призначеного судом покарання ступеню тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого (ст. 414 КПК)

- Істотне порушення кримінального процесуального закону (ст. 412 КПК)
- Неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність (ст. 413 КПК)
- Невідповідність призначеного судом покарання ступеню тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого (ст. 414 КПК)

Найчастіше підставою для скасування судових рішень у касаційному порядку були **істотні порушення вимог кримінального процесуального закону (ст. 412 КПК)**. Так, у першому півріччі 2022 року з цієї підстави скасовано судові рішення стосовно **193 [378]** осіб, що на **48,9 %** менше. Їх частка порівняно з першим півріччям 2021 року також дещо зменшилась і становила **82,8 % [84,6 %]** у загальній кількості осіб, щодо яких судові рішення скасовано у касаційному порядку.

Найбільший відсоток скасованих судових рішень у зв'язку з істотними порушеннями вимог кримінального процесуального закону (за кількістю осіб) відмічався в судах областей: *Закарпатської* – 100 % (7 із 7 скасованих судових рішень у касаційному порядку), *Івано-Франківської* – 100 % (2 із 2), *Кіровоградської* – 100 % (6 із 6), *Миколаївської* – 100 % (5 із 5), *Сумської* – 100 % (7 із 7), *Тернопільської* – 100 % (3 із 3), *Харківської* – 100 % (2 із 2), *Чернігівської* – 100 % (5 із 5), *Дніпропетровської* – 93,8 % (15 із 16); найменший відсоток спостерігався в судах областей: *Житомирської* – 28,6 % (2 із 7) та *Донецької* – 40 % (2 із 5). Із цієї підстави не було жодного скасованого у касаційному порядку рішення, ухваленого судами *Луганської області*.

У першому півріччі 2022 року кількість осіб, стосовно яких у касаційному порядку скасовано судові рішення через **неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність (ст. 413 КПК)** становила – **26 [43]**, що на **39,5 %** менше. Проте незважаючи на зменшення кількості осіб, їх частка порівняно з першим півріччям 2021 року збільшилася до **11,2 % [9,6 %]** у загальній кількості тих осіб, щодо яких судові рішення скасовано у касаційному порядку.

Найбільший відсоток скасованих судових рішень у зв'язку з неправильним застосуванням закону України про кримінальну відповідальність (за кількістю осіб) відмічався в судах областей: *Донецької* – 40 % (2 із 5 скасованих судових рішень у касаційному порядку), *Запорізької* – 40 % (2 із 5), *Одеської* – 33,3 % (2 із 6); найменший відсоток спостерігався в судах областей: *Вінницької* – 7,1 % (1 із 14 скасованих судових рішень у касаційному порядку), *Львівської* – 9,5 % (2 із 21). Із цієї підстави не було жодного скасованого у касаційному порядку рішення, ухваленого судами *Дніпропетровської, Закарпатської, Івано-Франківської, Кіровоградської, Луганської, Миколаївської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької та Чернігівської областей.*

У зв'язку з **невідповідністю призначеного судом покарання ступеню тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого (ст. 414 КПК)** за результатами касаційного перегляду судові рішення скасовано стосовно 7 [9] осіб, або **3 % [2 %]** серед загальної кількості тих, щодо яких скасовано судові рішення.

Найбільший відсоток скасованих судових рішень у зв'язку з невідповідністю призначеного судом покарання ступеню тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого (за кількістю осіб) відмічався в судах областей: *Хмельницької* – 16,7 % (1 із 6 скасованих судових рішень у касаційному порядку), *Чернівецької* – 16,7 % (2 із 12), *Житомирської* – 14,3 % (1 із 7); найменший відсоток спостерігався в судах *Київської області та міста Києва* – 1,5 % (1 із 65). Із цієї підстави не було жодного скасованого у касаційному порядку рішення, ухваленого судами *Волинської, Закарпатської, Запорізької, Івано-Франківської, Кіровоградської, Луганської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Херсонської, Черкаської та Чернігівської областей.*

Аналіз здійснення правосуддя ККС ВС у першому півріччі 2022 року

ПІДСТАВИ СКАСУВАННЯ У КАСАЦІЙНОМУ ПОРЯДКУ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ У ПЕРШОМУ ПІВРІЧЧІ 2022 РОКУ (ЗА КІЛЬКІСТЮ ОСІБ)

№ з/п	Найменування областей (регіонів)	Загальна кількість рішень судів першої та апеляційної інстанцій, у яких за результатами касаційного розгляду судові рішення СКАСОВАНО	Підстави скасування рішення судів першої та апеляційної інстанцій:					
			істотне порушення вимог кримінального процесуального закону (ст. 412 КПК України)		неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність (ст. 413 КПК України)		невідповідність призначеного покарання тяжкості кримінального правопорушення та особі засудженого (ст. 414 КПК України)	
			абс.	питома вага, % *	абс.	питома вага, % *	абс.	питома вага, % *
А	Б	1	2	3	4	5	6	7
1	АР Крим	–	–	–	–	–	–	–
2	Вінницька	14	12	85,7	1	7,1	1	7,1
3	Волинська	18	16	88,9	2	11,1	0	–
4	Дніпропетровська	16	15	93,8	0	–	1	6,3
5	Донецька	5	2	40,0	2	40,0	0	–
6	Житомирська	7	2	28,6	1	14,3	1	14,3
7	Закарпатська	7	7	100,0	0	–	0	–
8	Запорізька	5	3	60,0	2	40,0	0	–
9	Івано-Франківська	2	2	100,0	0	–	0	–
10	Київська та м. Київ	65	55	84,6	9	13,8	1	1,5
11	Кіровоградська	6	6	100,0	0	–	0	–
12	Луганська	0	0	–	0	–	0	–
13	Львівська	21	17	81,0	2	9,5	0	–
14	Миколаївська	5	5	100,0	0	–	0	–
15	Одеська	6	4	66,7	2	33,3	0	–
16	Полтавська	9	8	88,9	1	11,1	0	–
17	Рівненська	3	2	66,7	0	–	0	–
18	Сумська	7	7	100,0	0	–	0	–
19	Тернопільська	3	3	100,0	0	–	0	–
20	Харківська	2	2	100,0	0	–	0	–
21	Херсонська	4	3	75,0	1	25,0	0	–
22	Хмельницька	6	5	83,3	0	–	1	16,7
23	Черкаська	5	4	80,0	1	20,0	0	–
24	Чернівецька	12	8	66,7	2	16,7	2	16,7
25	Чернігівська	5	5	100,0	0	–	0	–
26	м. Севастополь	–	–	–	–	–	–	–
27	УСЬОГО	233	193	82,8	26	11,2	7	3,0

* Питома вага від загальної кількості судових рішень, скасованих у касаційному порядку, %

5.3. РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ (СПРАВАХ) ЗА РОЗДІЛАМИ ОСОБЛИВОЇ ЧАСТИНИ КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

№ з/п	Розділи Кримінального кодексу України	Статті КК України	Кількість осіб, стосовно яких у касаційному порядку переглянуто судові рішення		Відсоток, % від загальної кількості осіб стосовно яких переглянуто судові рішення	
			перше півріччя		перше півріччя	
			2021	2022	2021	2022
1	ЗАГАЛОМ ОСІБ, ІЗ НИХ ЗА ЗЛОЧИНИ:		1 491	745	x	x
2	проти основ національної безпеки України	(109–114 ¹)	7	3	0,5	0,4
3	проти життя та здоров'я особи	(115–145)	319	151	21,4	20,3
4	проти волі, честі та гідності особи	(146–151)	5	3	0,3	0,4
5	проти статевої свободи та статевої недоторканості особи	(152–156)	25	10	1,7	1,3
6	проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина	(157–184)	9	9	0,6	1,2
7	проти власності	(185–198)	441	233	29,6	31,3
8	у сфері господарської діяльності	(199–233)	30	10	2,0	1,3
9	проти довкілля	(236–254)	7	4	0,5	0,5
10	проти громадської безпеки	(255–270 ¹)	24	7	1,6	0,9
11	проти безпеки виробництва	(271–275)	5	1	0,3	0,1
12	проти безпеки руху та експлуатації транспорту	(276–292)	168	73	11,3	9,8
13	проти громадського порядку та моральності	(293–304)	52	27	3,5	3,6
14	у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення	(305–327)	122	82	8,2	11,0
15	у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації	(328–337)	2	2	0,1	0,3
16	проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян	(338–360)	36	21	2,4	2,8
17	у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку	(361–363 ¹)	4	1	0,3	0,1
18	у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг	(364–370)	124	78	8,3	10,5
19	проти правосуддя	(371–400 ¹)	20	10	1,3	1,3
20	проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини)	(402–435)	7	1	0,5	0,1
21	проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку	(436–447)	0	0	–	–
22	за Кримінальним кодексом України 1960 року	–	14	1	0,9	0,1
23	касаційні скарги на ухвали апеляційних судів про відмову у відкритті апеляційного провадження, на відмову у поновленні строку на апеляційне оскарження та ін.	–	70	18	4,7	2,4

5.4. РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ПРО ЗЛОЧИНИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ СТАТТЯМИ 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ, А ТАКОЖ СТАТТЯМИ 210, 354, 364, 364-1, 365-2, 368-369-2, 206-2, 209, 211, 366-1 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

№ з/п	РОКИ	Загальна кількість осіб, судові рішення щодо яких переглянуто у касаційному порядку, із них:	судове рішення залишено без зміни	судове рішення змінено	судове рішення скасовано (усього), у тому числі:	із закриттям провадження	з направленням справи на новий розгляд, із них:	у суд першої інстанції	у суд апеляційної інстанції
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8
1	1 півріччя 2021 року	149	85	13	51	2	49	1	48
2	1 півріччя 2022 року	103	48	2	53	1	52	2	50

Протягом першого півріччя 2022 року у касаційному порядку переглянуто судові рішення у кримінальних провадженнях **про корупційні кримінальні правопорушення** стосовно **103 [149]** осіб, або **13,8 % [10 %]** від загальної кількості осіб, щодо яких переглянуто судові рішення суддями ККС ВС.

За результатами розгляду касаційних скарг судові рішення *залишено без зміни* щодо **48 [85]** осіб, або **46,6 % [57 %]** від кількості осіб, судові рішення стосовно яких у справах зазначеної категорії переглянуто у касаційному порядку.

Касаційну скаргу задоволено та судові рішення *скасовано* щодо **53 [51]** осіб, або **51,5 % [34,2 %]**. У тому числі *із закриттям провадження* – стосовно **1 [2]** особи; *із призначенням нового розгляду у суді апеляційної інстанції* – стосовно **50 [48]** осіб, у суді першої інстанції – щодо **2 [1]** осіб.

Змінено судові рішення щодо **2 [13]** осіб, або **1,9 % [8,7 %]**.

5.5. РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ РІШЕНЬ ВИЩОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО СУДУ

№ з/п	РОКИ	Розглянуто по суті (усього), із них:	судове рішення залишено без зміни	судове рішення змінено	судове рішення скасовано (усього), із них:	із направленням на новий розгляд до Апеляційної палати ВАКС	із закриттям провадження
А	Б	1	2	3	4	5	6
1	1 півріччя 2021 року	9	5	0	4	2	2
2	1 півріччя 2022 року	13	4	0	9	8	1

Упродовж першого півріччя 2022 року у касаційному порядку колегією суддів Третьої судової палати ККС ВС за касаційними скаргами переглянуто судові рішення у кримінальних провадженнях, **ухвалені Вищим антикорупційним судом**.

Усього переглянуто судові рішення у **13** [9] кримінальних провадженнях (на 44,4 % більше).

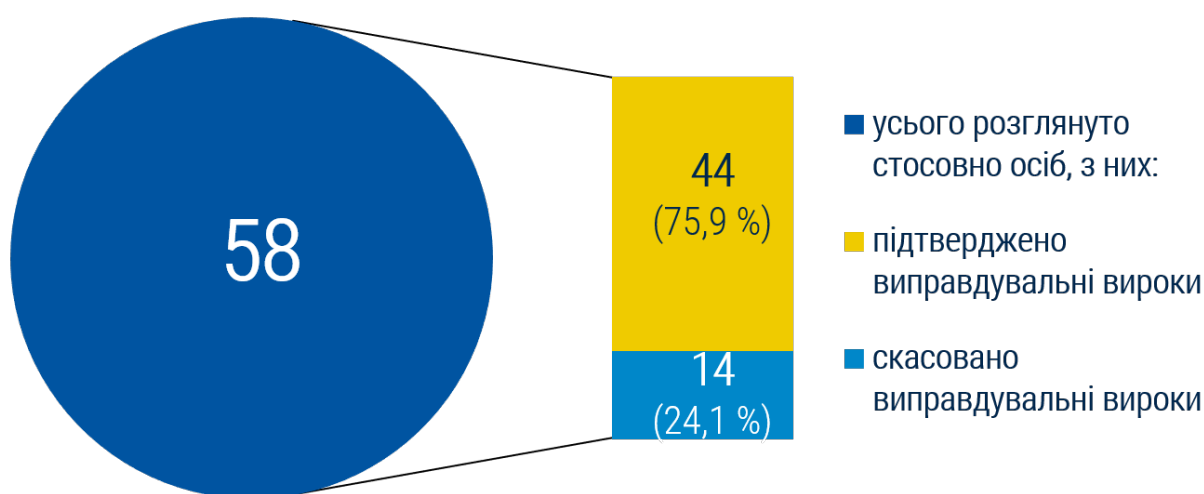
За результатами касаційного розгляду у задоволенні скарги відмовлено та судові рішення *залишено без зміни* у **4** [5] кримінальних провадженнях, або **30,8 %** [55,6 %] від загальної кількості переглянутих у касаційному порядку кримінальних проваджень, судові рішення в яких ухвалені ВАКС.

Касаційну скаргу задоволено та судові рішення *скасовано* у **9** [4] кримінальних провадженнях (**69,2 %** [44,4 %]). Із загальної кількості скасованих судових рішень у **1** [2] провадженні судові рішення *скасовано із закриттям кримінального провадження* (**11,1 %** [50 %]). Судові рішення скасовано *із направленням на новий розгляд до Апеляційної палати ВАКС* – у **8** [2] кримінальних провадженнях (**88,9 %** [50 %]).

5.6. РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ ВИПРАВДУВАЛЬНИХ ВИРОКІВ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ (СПРАВАХ)

У касаційному порядку упродовж першого півріччя 2022 року перевірено ухвалені загальними судами **виправдувальні вироки** у кримінальних провадженнях (справах) стосовно **58** [86] осіб. За результатами касаційного розгляду виправдувальні вироки *залишено без зміни* стосовно **44** [61] осіб, або **75,9 %** [70,9 %] від переглянутих. Стосовно **14** [25] осіб виправдувальні вироки *скасовано* із призначенням нового розгляду, що становить **24,1 %** [29,1 %] від переглянутих виправдувальних вироків.

Результати касаційного розгляду виправдувальних вироків загальних судів у I півріччі 2022 року

5.7. ПОКАЗНИКИ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОСУДДЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ КАСАЦІЙНОГО РОЗГЛЯДУ ІНШИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ЗВЕРНЕНЬ ТА КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ

Зокрема, упродовж першого півріччя 2022 року за результатами касаційного перегляду судових рішень у кримінальних провадженнях (справах) **звільнено з-під варті 32 [21] особи**.

У касаційному порядку перевірено судові рішення щодо **19 [36] неповнолітніх осіб**. Із них судові рішення *скасовано* стосовно **2 [10]** підлітків із направленням справи *на новий судовий та апеляційний розгляд* (**10,5 % [27,8 %]** від кількості переглянутих). *Змінено* судові рішення стосовно **2 [5]** неповнолітніх осіб, або **10,5 % [13,9 %]**. Судові рішення загальних судів залишено *без зміни* стосовно **15 [21]** неповнолітніх, або **78,9 % [58,3 %]**.

Кількість засуджених за **вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів**, щодо яких судові рішення було переглянуто у касаційному порядку, становила **455 [864]** осіб (майже кожна друга особа). Незважаючи на зменшення кількості таких осіб на **47,3 %**, їх частка від загальної кількості осіб, стосовно яких у касаційному порядку переглянуто судові рішення, збільшилася порівняно з попереднім роком – **61,1 % [57,9 %]**; із них **132 [263]** особи було засуджено за вчинення особливо тяжких злочинів (майже кожен шостий).

На **68,8 %** менше у касаційному порядку перевірено вироки у кримінальних провадженнях (справах) стосовно осіб, **засуджених до довічного позбавлення волі** за умисне вбивство за обтяжуючих обставин, – **5 [16]** осіб. За результатами касаційного розгляду стосовно цих осіб вироки залишено *без зміни* стосовно **5 [14]** осіб, або **100 % [87,5 %]**.

У першому півріччі 2022 року на розгляді ККС ВС також перебувало **34 [57]** заяви про перегляд судових рішень за **нововиявленими або виключними обставинами**. За результатами їх розгляду було повернуто або постановлено ухвалу про відмову у відкритті кримінального провадження за **28 [49]** заявами, або **82,4 % [86 %]** від кількості тих, що перебували на розгляді.

Стежте за нами онлайн:

 fb.com/supremecourt.ua

 t.me/supremecourtua

 [@supremecourt_ua](https://instagram.com/supremecourt_ua)